

Handläggare
Emmy Martinsson
Telefon: 08-508 24 002

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Stadsodling i Skärholmens stadsdelsnämndsområde

Förvaltningens förslag till beslut

- Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förslaget gällande riktlinjer och brukaravtal för stadsodling i Skärholmens stadsdelsnämndsområde.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Sophie Dahlberg
tf Avdelningschef

Bakgrund

Intresset för stadsodling ökar i Stockholm. Vid stadsodling används allmänna och offentliga platser i stadsmiljö för odling av växter och grönsaker. Grupper av individer eller enskilda individer tar då över ansvaret för den offentliga platsen. Platsen ska fortfarande vara tillgänglig för allmänheten. Stadsodling kan vara ett sätt att öka delaktighet och tryggheten i stadsdelen eller bostadsområdet.

Flera enskilda individer och föreningar har hört av sig till stadsdelsförvaltningen och visat intresse för stadsodling i olika former. Lindeparkens gymnasium har även kontaktat stadsdelen och visat intresse för att få en plats att odla på. I december 2012 inkom ett medborgarförslag med ett önskemål om att starta en fruktträdgård och ett trädgårdscafé på parkmark som stadsdelsförvaltningen förvaltar. Svaret på medborgarförslaget antogs av stadsdelsnämnden i april 2013. Tyvärr kunde inte den angivna platsen användas då det finns planer att bygga bostäder där. Däremot beslutades att stadsdelsförvaltningen skulle utreda förutsättningarna för stadsodling i stadsdelsnämndsområdet.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Stadsutveckling

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Ärendet

Stockholmarnas idéer gällande utemiljön är något som staden aktivt ska arbeta med framöver. I stadens budget för 2014 används begreppet idéburen stadsförbättring.

Med idéburen stadsförbättring ska stockholmarnas förslag på förbättringar i stadsmiljön tas tillvara av staden. Stadsodling är ett exempel på en aktivitet där invånarna är med och påverkar stadsmiljön och det offentliga rummet. Förutom det faktum att stockholmarna får vara delaktiga i sin närmiljö, kan stadsodling medföra flertalet positiva effekter.

Skärholmens stadsdelsförvaltning arbetar aktivt med att sänka de höga ohälsotalen i området. Ur folkhälsosynpunkt är stadsodling ett sätt att aktivera människor och stimulera till utomhusvistelse. Ur ekologiskt och miljömässig synvinkel är stadsodling viktigt då det kan bidra till biologisk mångfald. Inom 40 år kommer antalet individer som bor i städer ha fördubblats. För att urbaniseringen ska vara hållbar behövs olika former av projekt för att bevara och öka de gröna ytorna i städerna.

Ökat intresse för odling medför ökad kunskap i områden som odling, biologi och miljöfrågor. I ett mångkulturellt samhälle är även fördelen den att olika traditioner och kunskaper om odling kan utbytas. Stadsodling kan bli en mötesplats som bidrar till informations- och kunskapsspridning om natur och miljö. Med öppna gröna ytor, som sköts tillsammans, kan känslan av trygghet öka. Skärholmen ska vara en hembygd som är snygg och trygg.

Bostadsbolaget Stockholmshem har arbetat med stadsodling sedan flera år tillbaka. De har riktlinjer för hur odlingen bedrivs och ser stadsodling som något positivt. De har även utökat sitt arbete inom miljö och trädgårdsområdet genom att placera ut 7 bikupor, en av dessa finns på terrassen i Skärholmen. I Gubbängen har Stockholmshem även höns. Ett annat exempel på stadsodlingsprojekt är Trädgård på spåret. Planteringen bredvid de nerlagda järnvägsspåren vid Skanstull på Södermalm drivs av föreningen Trädgård på spåret. Föreningen samarbetar med Stockholms stad. Medlemmarna i föreningen är välkomna att odla på platsen eller engagera sig på annat sätt.

Stockholms stad inväntar ett nytt parkprogram. I det kommande parkprogrammet förväntas riktlinjer och en gemensam policy för stadsodling att finnas med. Då intresset för stadsodling ökar i Stockholms stad, har de olika stadsdelsförvaltningarna olika lösningar i väntan på parkprogrammet. Några stadsdelsförvaltningar väljer att inte arbeta med stadsodling utan väntar på riktlinjerna. Det finns också de stadsdelsförvaltningar, exempelvis Skarpnäck, som infört rutiner för stadsodling.

De ingår brukaravtal med föreningar som vill starta odling. I avtalet står det att avtalet kan avslutas omedelbart, från båda parter. På så sätt kan avtalen sägas upp om odlingen strider mot riktlinjerna i det kommande parkprogrammet.

Ärendets beredning

Ärendet är berett av avdelningen för stadsutveckling

Förvaltningens synpunkter och förslag

Då förvaltningen ser många fördelar med stadsodling föreslår förvaltningen att stadsodling införs med ettåriga brukaravtal.

Brukaravtal gällande stadsodling i Skärholmens stadsdelsnämndsområde gäller fram till att den nya parkplanen antas av kommunfullmäktige. Skärholmens förslag på policy för stadsodling utgår från att den som är intresserad av stadsodling först ska ha undersökt om eventuell fastighetsmark, ägd av bostadsbolag eller bostadsrättsförening, finns tillgänglig för stadsodling. Finns inte denna möjlighet kan stadsdelsförvaltningen upprätta brukaravtal för stadsodling, se bilaga 1 och 2.

Stadsdelen kan upprätta brukaravtal med organisationer/föreningar/kooperativ/förskolor/parklekar med fler som kan organisera sitt arbete och se till att det sköts. Brukaren ska bo i stadsdelen eller ha annan anknytning stadsdelen, exempelvis driva förskola eller likande.

Anledningen till att brukaravtal för stadsodling inte ingås med enskilda individer är att stadsodling på allmän mark också ska skötas gemensamt. Avtalen ska inte vara beroende av en eldsjäl utan ska skötas som en organisation där det finns stabilitet vilken borgar för kontinuitet. Privata intressen får inte krocka med det allmänna. Stadsodlingen får heller inte drivas i kommersiella syften.

Brukaravtal tecknas för ett år i taget och kan förlängas årsvis. Avtalet kan sägas upp med omedelbar verkan från båda parter. Det är upp till brukaren att se till att marken, vid uppsägning, återställs så som den var när brukaravtalet undertecknades. Odlingen ska ske i pallkragar, alternativt i odlingsbädd, som brukaren själv får stå för. Däremot tillhandahåller stadsdelsförvaltningen jord som ett startbidrag. För att stadsdelsförvaltningen ska kunna följa upp att brukaravtalen följs föreslås att maximalt 5 brukaravtal med tillhörande stadsodling är igång samtidigt.

Bilagor

1. Riktlinjer för stadsodling i Skärholmens stadsdelsnämndsområde
2. Brukaravtal för stadsodling